
 EUI-SANT PAU Centre adscrit a la UAB	GRAU INFERMERIA - EUI SANT PAU	 HOSPITAL DE LA SANTA CREU I SANT PAU <small>FUNDACIÓ DE GESTIÓ SANITÀRIA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA</small>
---	---------------------------------------	--

Guia docent de l'assignatura
"Cures Infermeres en el Procés d'Envellir"

2022/2023

Codi: 106113

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	OB	3	2

Contacte	Utilització d'idiomes
<p>Responsable:</p> <p>Hernández Martínez-Esparza, Elvira ehernandezma@santpau.cat</p> <p>Professors:</p> <p>Abades Porcel, Mercedes mabades@santpau.cat</p> <p>Hernández Martínez-Esparza, Elvira ehernandezma@santpau.cat</p>	<p>Llengua vehicular majoritària: Català</p> <p>Grup íntegre en anglès: No</p> <p>Grup íntegre en català: No</p> <p>Grup íntegre en castellà: No</p>

Pre-Requisits

No hi ha prerequisits, però és aconsellable haver superat els cursos anteriors.

Contextualització i Objectius

És una assignatura obligatòria de 6 crèdits ECTS que pertany al mòdul de Ciències de la Infermeria (60 ECTS), forma part de la matèria Bases de la Infermeria i està programada al segon semestre de tercer curs.

El propòsit de l'assignatura és que l'estudiant sigui capaç d'analitzar el procés d'envelliment de salut-malaltia, de malaltia crònica i de la cura i tractament de la persona en aquesta etapa vital. Conèixer les alteracions relacionades amb els síndromes geriàtrics que com conseqüència generen un estat de fragilitat, requereix de l'habilitat necessària per liderar unes cures amb criteri de seguretat, eficiència i qualitat. Pretén finalment donar una atenció infermera centrada en la persona vella tant sana com malalta, a la família, al cuidador principal i també a l'equip interdisciplinari de salut.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura.

1. Diferenciar les modificacions a nivell físic, psicològic, social, econòmic i cultural relacionat amb el procés d'envellir.
2. Analitzar les característiques del procés d'envellir en el ésser humà i condicionants terapèutics i rehabilitadors en les cures a la persona.
3. Descriure les alteracions de salut relacionades amb els síndromes geriàtrics més prevalents.
4. Identificar els factors de risc determinants en el procés de salut-malaltia a nivell físic, emocional, social i ambiental.
5. Analitzar les intervencions més adequades en relació al tipus de problema de salut, causes, conseqüències relacionades amb el procés d'envellir i final de vida.
6. Identificar les cures i intervencions infermeres dirigides a la persona vella i a les seves famílies mitjançant l'evidència científica i guies de la pràctica clínica.
7. Descriure les cures orientades per la promoció i educació de la salut en l'atenció gerontològica, i readaptació de la vida diària mitjançant els recursos de proximitat i recolzament.
8. Dissenyar cures dirigides a la persona en situació de malaltia avançada i en situació de final de vida tenint en compte els valors i preferències de la persona i la seva família.

Competències i Resultats d'aprenentatge

Competències	Resultats d'aprenentatge
ESPECÍFIQUES	
E01. Prestar una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones que s'atenen, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.	<p>E01.18. Identificar les modificacions estructurals, funcionals, psicològiques i de formes de vida associades al procés d'envellir, així com les necessitats de cures infermeres que es deriven d'aquestes modificacions.</p> <p>E01.19. Descriure les alteracions de salut més prevalents en la persona vella, les seves manifestacions (necessitats alterades) i les cures infermeres a desenvolupar en aquests problemes de salut.</p> <p>E01.23. Descriure intervencions orientades a la readaptació de la vida diària mitjançant recursos de proximitat i recolzament.</p>
E02. Planificar i prestar cures d'infermeria adreçades a les persones, família o grups, enfocades als resultats en salut, avaluant llur impacte mitjançant guies de pràctica clínica i assistencial, que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.	E02.01. Identificar les guies de pràctica clínica i assistencials relacionades amb l'atenció a les demandes de salut de les persones durant tot el cicle vital i en les alteracions que es puguin presentar.

<p>E05. Dissenyar sistemes de cures adreçades a les persones, família o grups, avaluant llur impacte i establint les modificacions oportunes.</p>	<p>E05.05. Dissenyar cures infermeres emprant els instruments adequats a la situació de la persona al llarg de tot el seu cicle vital posant atenció a la normativa vigent, la millor evidència existent i els estàndards de qualitat i seguretat.</p> <p>E05.06. Aplicar els coneixements sobre la fisiopatologia i els condicionants de la salut en les cures infermeres.</p>
<p>E06. Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.</p>	<p>E06.06. Analitzar les intervencions infermeres justificant-les amb evidències científiques o aportacions d'experts que les recolzin.</p>
<p>E09. Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, tot recolzant el coneixement de les conductes preventives i terapèutiques.</p>	<p>E09.05. Identificar els factors de risc determinants en el procés de salut-malaltia a nivell físic, emocional, social i ambiental.</p>
<p>E10. Protegir la salut i el benestar de les persones, família o grups atesos tot garantint la seva seguretat.</p>	<p>E10.07. Descriure les normes de seguretat a tenir en compte davant de problemes produïts per situacions clíniques relacionades amb l'administració farmacològica d'acord a la normativa vigent.</p>
<p>E18. Demostrar que coneix les estratègies per adoptar mesures de confort i atenció de símptomes adreçades a la persona i la família, en l'aplicació de cures pal·liatives que contribueixen a alleugerir la situació de malalts en situació avançada i terminal.</p>	<p>E18.01. Identificar les necessitats d'atenció i les estratègies de cures infermeres a les persones en situació de malaltia avançada i en situació de final de vida així com les de llurs familiars.</p> <p>E18.02. Analitzar les bases de les cures pal·liatives en persones en situació crítica i processos de final de vida.</p> <p>E18.03. Analitzar les bases de les cures en persones amb dolor.</p> <p>E18.04. Identificar les diferents mesures de confort a nivell físic, emocional i espiritual en la fase avançada de la malaltia i en situació de final de la vida.</p> <p>E18.05. Dissenyar cures adreçades a persones en situació de malaltia avançada i en situació de final de vida que recullin les estratègies adequades per a millorar el confort i alleugerir la situació, posant atenció als valors i preferències de les persones malaltes i les seves famílies.</p>

	E18.06. Reconèixer les respostes psicosocials davant la pèrdua i la mort i conèixer les mesures oportunes per ajudar a les persones i famílies en aquestes circumstàncies.
E20. Utilitzar la metodologia científica a les seves intervencions.	E20.03. Desenvolupar habilitats d'aplicació del mètode científic a les intervencions infermeres.
GENERALS / BÀSIQUES	
G01. Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat	G01.03. Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per a desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.
G02. Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.	G02.01. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats acadèmiques i professionals de l'àmbit de coneixement propi.
G03. Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.	G03.02. Analitzar críticament els principis i valors que regeixen l'exercici de la professió infermera. G03.03. Analitzar les dificultats, els prejudicis i les discriminacions, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.
G04. Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.	G04.02. Analitzar les desigualtats de gènere així com els factors que les sustenten des dels diferents sistemes: El sistema familiar, el de parentiu, l'econòmic, el polític, el simbolisme i els sistemes educatius.
B01. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.	
B03. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.	

Continguts

MODUL 1. Contextualització de la gerontologia.

- 1.1. Conceptes generals: gerontologia, geriatria, envelliment.
- 1.2. Evolució històrica d'infermeria geriàtrica.
- 1.3. Teories de l'envelliment.
- 1.4. Estereotips, mites i estigmes.

MÒDUL 2. Procés d'envellir i la persona vella sana.

- 2.1. Canvis físics.
- 2.2. Canvis psíquics.
- 2.3. Canvis socials i culturals. Jubilació.
- 2.4. Necessitats de Salut en la etapa de la vellesa.
- 2.5. Persona vella sana. Salut i qualitat de vida en las persones grans
- 2.6. Envel·liment actiu. Activitats de prevenció dirigides a les persones velles.
Exercici físic
- 2.7. Model infermer gerontològic i característiques en les cures de les necessitats a la persona vella.
- 2.8. Recursos de proximitat i recolzament dirigits a la persona vella i família At. Sociosanitària
- 2.9. Prevenció i promoció de la salut.
- 2.10. Competències de la infermera en l'atenció gerontològica.

MÒDUL 3. La persona vella malalta.

- 3.1. Procés de malaltia en la persona gran. Característiques i simptomatologia.
- 3.2. Valoració Geriàtrica integral. Historia de vida.
- 3.3. Factors de risc determinants en el procés de salut-malaltia a nivell físic, emocional i social de la persona vella i entorn. Desigualtats de gènere.
- 3.4. Conseqüències de la malaltia en el entorn de la persona. Recursos formals i informals.
- 3.4. Problemes de salut de les persones velles i gènere: Pla de salut. Sd. Geriàtrics.
- 3.5. Aspectes específics de la terapèutica farmacològica en el vell. Polifarmacologia i rehabilitació.
- 3.6. Cures infermeres en relació a les necessitats de salut de la persona vella.
 - 3.6.1 Diagnòstic, objectius, intervencions i avaluació.
 - 3.6.2 La comunicació terapèutica afectiva en geriatria.
- 3.7. Problemes ètics de la vellesa.
- 3.8. Pèrdua i dol en el procés de final de vida.
- 3.9. Mesures de confort a nivell físic, emocional i espiritual en la fase avançada de la malaltia i en situació de final de la vida.
- 3.10. Atenció infermera de l'ancià al final de la vida i en el procés de la mort.

Metodologia

El plantejament metodològic de l'assignatura parteix de considerar que el protagonista en el procés d'aprenentatge és l'estudiant. L'estudiant té que ser actiu i participatiu en tot el procés i la professora dona suport a l'estudiant, aportant la informació i els recursos necessaris per que es dugui a terme l'aprenentatge. En quadre que hi ha a continuació es mostra la planificació de les activitats dirigides, supervisades i autònomes.

Activitat dirigida:

L'assignatura disposa d'un únic grup. Per afavorir la participació activa es proporciona als estudiants, articles i enllaços d'ampliació de coneixements amb la finalitat que puguin fer lectura prèvia del tema treballat en els classes.

Activitat supervisada:

El treball en grup tutoritzat es realitza en grups reduïts. Per a la realització d'aquestes activitats s'ofereix als estudiants un guió.

Les tutories es realitzaran de manera presencial o per via electrònica, individuals o en petits grups.

L'estudiant ha d'assistir als seminaris programats abans de la pràctica clínica en centres assistencials que permeten l'adquisició d'habilitats clíniques i de les competències de l'assignatura mitjançant pràctiques de l'aula. L'assistència és obligatòria al 100%.

Activitats Formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Teoria (TE) Pràctiques a aula (PAUL)	33	1.32	E01.18, E01.19, E01.23, E06.06, E09.05, E10.07, E18.02, E18.04, E18.06. B01, B03 G01.03, G02.01, G03.02, G03.03, G04.02
Tipus: Supervisades			
Tutories programades:	1	0.04	E02.01, E05.05, E05.06, E18.01, E18.03, E18.05, E20.03 B01, B03
Seminaris (SEM)	12	0.48	G01.03, G03.02, G03.03, G04.01, G04.02
Tipus: Autònomes			
Estudi personal consultes bibliogràfiques i documents. Elaboració de treballs.	90	3,6	E01.18, E01.19, E01.23, E05.05, E05.06, E06.06, E09.05, E10.07, E18.02, E18.04, E18.06. B01, B03 G01.03, G02.01, G03.02, G03.03, G04.02

Avaluació

Hi ha tres moments clau en l'avaluació de l'assignatura: avaluació inicial, avaluació continuada i avaluació final.

Avaluació inicial

L'avaluació inicial, es realitza el primer dia de classe de l'assignatura. L'objectiu és identificar el nivell d'entrada dels estudiants pel que fa als coneixements previs i els seus interessos respecte als continguts d'aprenentatge de l'assignatura.

Instrument d'avaluació: Un qüestionari d'avaluació inicial.

Avaluació continuada

L'objectiu és verificar l'evolució i progrés de l'aprenentatge dels estudiants.

Instruments d'avaluació:

- Seminaris (20%) L'assistència als seminaris teòric-pràctics és obligatòria i s'avaluarà mitjançant activitats reflexives.
- Avaluacions escrites: proves objectives (40%)
- Informes / Treballs en grup (20%)
- Informes / Treballs individuals (20%)
-

La qualificació de l'assignatura ve donada per la mitja ponderada de les notes obtingudes en aquestes proves.

Per aprovar l'assignatura cal haver realitzat i aprovat cadascuna de les activitats amb un 5,0 com a nota mínima, en una escala del 0 – 10.

En les proves tipus test les respostes negatives resten segons la següent fórmula:

$x = \text{encerts} - (\text{errors} / n-1)$, sent n el nombre d'opcions de resposta.

Les activitats i/o treballs de la formació contínua han d'entregar-se en le període establert. Els treballs es regiran per la normativa de presentació de treballs de l'EUI.

Qualificació

- 0 a 4,9: Suspens
- 5,0 a 6,9: Aprovat
- 7,0 a 8,9: Notable
- 9,0 a 10: Excel·lent (en el cas que l'alumne hagi obtingut una nota igual o superior a 9,6 podrà optar, a criteri del professor, a una matrícula d'honor).

Activitat de recuperació

Es proposa una activitat de recuperació als estudiants que hagin estat avaluats prèviament per un conjunt d'activitats el pes mínim dels quals equivalgui a 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura i que hagin obtingut una nota final inferior a 5 i superior a 3,5.

Aquesta prova consistirà en una activitat avaluativa de la/les proves no superades.

Les proves de recuperació seran determinades pel professor

El professor pot excloure del procés de recuperació aquelles activitats que, per la seva naturalesa, consideri que no son recuperables.

En el cas que l'alumne superi la prova de recuperació corresponent a la part suspesa, la nota màxima d'aquesta serà un 5.

La nota de la recuperació substituirà la nota obtinguda originalment i es re calcularà la nota ponderada final.

Un cop superada l'assignatura, aquesta no podrà ser objecte de nova avaluació.

No evaluable

Quan l'estudiant no ha aportat prou evidències que permetin una qualificació global de l'assignatura, en l'acta surt la qualificació de "*No evaluable*".

Són motiu de manca d'evidències suficients si l'estudiant no participa en cap de les activitats de l'avaluació continuada.

Revisió de la prova

Una vegada publicada la nota final, l'estudiant podrà sol·licitar la revisió de la prova en el període determinat per la "revisió ". No s'acceptaran sol·licituds de revisió en dates fora del límit establert.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Seminaris (SEM)	20%	5,5	0,22	E01.18, E01.19, E01.23, E02.01, E05.05, E05.06, E06.06, E09.05, E10.07, E18.01, E18.02, E18.03, E18.04, E18.05, E18.06, E20.03. B01, B03 G01.03, G02.01, G03.02, G03.03
Avaluacions escrites: proves objectives.	40%	2	0,08	E01.18, E01.19, E01.23, E02.01, E05.05, E05.06, E06.06, E09.05, E10.07, E18.01, E18.02, E18.03, E18.04, E18.05, E18.06, E20.03. B01, B03 G02.01, G03.02, G03.03
Entrega d'informes / treballs escrits: - Individuals - Grupals	20% 20%			E01.18, E01.19, E01.23, E02.01, E05.05, E05.06, E06.06, E09.05, E10.07, E18.01, E18.02, E18.03, E18.04, E18.05, E18.06, E20.03. B01, B03 G01.03, G02.01, G03.02, G03.03, G04.02

BIBLIOGRAFIA**TRATADO DE MEDICINA GERIÁTRICA**

Autor Abizanda Soler, P; Rodríguez Mañas, L.

Edició Elsevier Masson, Barcelona, 2015

ISBN 84-9022-120-4

ENFERMERÍA Y ENVEJECIMIENTO

Autor Misericordia García Hernández y Rosa Martínez Sellarés

Edició Elsevier España S.L. 2012

ISBN 84-458-2117-6

TRATADO DE GERIATRÍA PARA RESIDENTES

Tratado de geriatría para residentes (SEGG)

<https://www.segg.es/tratadogeriatría/main.html>